

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 27 май 2021 г.
(OR. en)

9091/21

JAI 628
COPEN 244
FREMP 146

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
Относно:	Основни елементи за функционирането на прокуратурата, включително по отношение на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси

Приложено се изпраща на делегациите документ на председателството по посочената по-горе тема с оглед на обсъждането на министрите на правосъдието на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 7—8 юни 2021 г.

Основни елементи за функционирането на прокуратурата, включително по отношение на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси

Въведение

Прокуратурата играе ключова роля за отстояването на принципите на правовата държава не само в национален контекст, но и във все по-голяма степен на равнището на ЕС.

Значението на функцията на прокурорите е признато от международната общност, например в Насоките на ООН от 1990 г. за ролята на прокурорите и в Препоръката на Съвета на Европа от 2000 г. относно ролята на прокуратурата в системата на наказателното правораздаване.

Ето защо изглежда полезно тази тема да се разгледа допълнително в рамките на Съвета като част от диалога по специфични за правосъдието теми, свързани с принципите на правовата държава.

Значението на доброто функциониране на прокуратурата за ЕС

Прокуратурата играе особено важна роля за правилното функциониране на системата на наказателното правораздаване и за ефективното наказателно преследване и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси между държавите членки. Прокуратурата е абсолютно необходима за ефективното прилагане на наказателното право на Европейския съюз. Борбата с престъпността, включително трансграничната и организираната престъпност, икономическите и финансовите престъпления като изпирането на пари и корупцията, се основава на доброто функциониране на националните прокуратури.

Съдът на Европейския съюз развива важна съдебна практика по отношение на прокуратурата, по-специално в контекста на съдебното сътрудничество между държавите членки по наказателноправни въпроси въз основа на европейската заповед за арест (ЕЗА) – първият правен инструмент, който дава израз на принципа на взаимно признаване на съдебните решения. Съдът счита, че за да може прокурор да бъде признат за съдебен орган, компетентен да издава и изпълнява ЕЗА, той трябва да бъде независим от изпълнителната власт. Освен това прокурорът трябва да упражнява своите отговорности в рамките на производство, при което се спазват изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита.

Органи на Съвета на Европа също така са установили съответни европейски стандарти относно ролята на прокуратурата в системата на наказателното правораздаване, както и относно нейната независимост и отчетност. В това отношение от значение е и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека.

Предизвикателствата пред доброто функциониране на прокуратурата

Националните прокуратури в ЕС са организирани различно. Въпреки че в ЕС липсва единен модел за институционална структура на прокуратурата или за назначаване, освобождаване от длъжност или дисциплинарни процедури за прокурори на различни равнища, са необходими институционални гаранции, за да се гарантира, че прокурорите са в състояние да изпълняват професионалните си задължения и отговорности при подходящи правни и организационни условия и без вмешателство.

В доклада на Комисията относно върховенството на закона за 2020 г. се отбелязва нарастваща тенденция за преминаване към по-голяма независимост на прокуратурата. Освен това Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия) подчерта в своя списък на критериите за правова държава, че „необходимо е [...] да се гарантира достатъчна автономия, за да се предпази прокуратурата от неправомерно политическо влияние“.

Пандемията от COVID-19 изведе на преден план предизвикателствата пред прокуратурата и откри важността на цифровизираното правосъдие. Безпрецедентната ситуация доведе до още по-голяма необходимост от подходящи инструменти и инфраструктура, които да позволяват комуникация от разстояние и сигурен достъп от разстояние до работното място за прокурорите. Необходими са и подходяща инфраструктура и подходящо оборудване за сигурна електронна комуникация между съдилищата, прокуратурите, и практикуващите юристи и другите институции. Информационните и комуникационните технологии играят важна роля в подкрепа на работата на съдебните органи и могат значително да допринесат за качеството на правосъдните системи.

Най-накрая, ефективните правосъдни системи, включително прокуратурата, се подпомагат от адекватни човешки и финансови ресурси. В редица държави членки правосъдната система е принудена да се справя с натоварването с ограничени ресурси. Икономическите и социалните последици, причинени от кризата, свързана с COVID-19, откритоха необходимостта от укрепване на устойчивостта на правосъдната система, не на последно място тъй като може да се очаква повишаване на натовареността.

Въпроси към министрите

Налице е общ интерес министрите на правосъдието да се ангажират с този въпрос в рамките на Съвета и да започнат да обмислят възможни начини за преодоляване на съществуващи и бъдещи предизвикателства. Обменът на мнения относно прокуратурата би могъл да постави началото на допълнителни и по-целенасочени обсъждания. Предстоящите информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2021 г. и доклад относно върховенството на закона за 2021 г. могат да послужат като основа за по-конкретни дебати от този вид.

В контекста на диалога по специфични за правосъдието теми, свързани с принципите на правова държава, министрите на правосъдието се приканват да обменят мнения по следните въпроси:

- *Кои са според Вас основните предизвикателства пред доброто функциониране на прокуратурата?*
 - *Какви допълнителни действия биха могли да предприемат министрите на правосъдието в Съвета по ПВР за участие в по-конкретна дискусия по тази тема?*
-